

تعداد صفحه: ۵	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۲۶	نام و نام خانوادگی :	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد سال ۱۳۹۹		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

الف) بخش الزامی

دانش آموز عزیز، به سوالات ۱ تا ۲۶ برای کسب (۱۶ نمره) پاسخ دهید.

قلمرو زبانی (۵/۵ نمره)

۱	معنی هریک از واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) دست انابت به امید اجابت به درگاه حق بردارد. ب) این عده قلیل بر بالای کوه، روشنایی خیره کننده ای دیدند. ج) هفت خوان را ... / آن هریوه خوب و پاک آیین روایت کرد / د) در نفیرم مرد و زن نالیده اند	۱												
۰/۵	جدول زیر را کامل کنید. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>واژه</td> <td>هم آوا</td> <td>مترادف</td> </tr> <tr> <td>غربت</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	واژه	هم آوا	مترادف	غربت			۲						
واژه	هم آوا	مترادف												
غربت														
۰/۷۵	املاي درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب نمایید. الف) چه باک از موج (بحر / بهر) آن را که باشد نوح کشتیان؟ ب) می دانید که من بیش از همه (مُسر / مُصر) بودم در شنیدن حرف های شما ج) جزیره های کوچک و بزرگ مثل وصله های رنگارنگ بر (تیلسان / طیلسان) آبی مدیترانه دوخته شده است.	۳												
۰/۷۵	در گروه کلمات زیر، سه مورد نادرستی املایی وجود دارد؛ درست هریک را بنویسید. عملیات احداث، یقما و تاراج، چریغ آفتاب، جثه آدمی، صدای مهیب، آذرم و حیا، سطور و چهارپا، مسلک و روش	۴												
۰/۷۵	در جدول زیر، درست یا نادرست بودن هریک از موارد داده شده را تعیین کنید. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>الف</td> <td>فعل « نیست »، در هردو مصراع بیت زیر، اسنادی است. « سر من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست »</td> <td>درست</td> <td>نادرست</td> </tr> <tr> <td>ب</td> <td>در بیت زیر واژه « برگ و بار » مفعول است. « دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو / امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو »</td> <td>درست</td> <td>نادرست</td> </tr> <tr> <td>ج</td> <td>در گروه اسمی « دوست بسیار مهربان »، واژه « بسیار » صفت صفت است.</td> <td>درست</td> <td>نادرست</td> </tr> </table>	الف	فعل « نیست »، در هردو مصراع بیت زیر، اسنادی است. « سر من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست »	درست	نادرست	ب	در بیت زیر واژه « برگ و بار » مفعول است. « دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو / امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو »	درست	نادرست	ج	در گروه اسمی « دوست بسیار مهربان »، واژه « بسیار » صفت صفت است.	درست	نادرست	۵
الف	فعل « نیست »، در هردو مصراع بیت زیر، اسنادی است. « سر من از ناله من دور نیست لیک چشم و گوش را آن نور نیست »	درست	نادرست											
ب	در بیت زیر واژه « برگ و بار » مفعول است. « دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو / امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو »	درست	نادرست											
ج	در گروه اسمی « دوست بسیار مهربان »، واژه « بسیار » صفت صفت است.	درست	نادرست											
۰/۵	با توجه به جمله « بوی شبدر دوچین، هوا را عطر آگین ساخته است »، به سؤالات پاسخ دهید. الف) نقش دستوری واژه « عطر آگین » را بنویسید. ب) کدام واژه « صفت مضاف الیه » است؟	۶												
۰/۵	در نوشته « بدان که از جمله نام های حُسن یکی « جمال » است و یکی « کمال ». و هر چه موجودند، از روحانی و جسمانی، طالب کمال اند. و هیچ کس نبینی که او را به جمال میلی نباشد »، الف) یک مورد حذف فعل بیابید و بنویسید. ب) مرجع ضمیر « او » را تعیین کنید.	۷												

ادامه سؤالات در صفحه دوم

تعداد صفحه: ۵	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۲۶	نام و نام خانوادگی :	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد سال ۱۳۹۹	
ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)		
نمره			
۸	با توجه به بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «صد تیغ جفا بر سر و تن دید یکی چوب تا شد تپتی از خویش و نی اش نام نهادند» الف) بیت را از شیوه «بلاغی» به شیوه «عادی» برگردانید. ب) «واو» ربط (پیوند) در کدام مصراع این بیت به کار رفته است؟		
۰/۵ ۰/۲۵			
قلمرو ادبی (۴ نمره)			
۹	مصراع دوم هریک از بیت‌های زیر را بنویسید. الف) اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار ب) لبریز زندگی است نفس‌های آخرت		
۱		
۱۰	کدام گزینه، بیت «باز آ که در هوایت خاموشی جنونم» را کامل می کند؟ الف) لبخند گاه گاهت صبح ستاره باران ب) فریادها برانگیخت از سنگ کوهساران ج) بیداری ستاره در چشم جویباران د) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران		
۰/۵			
۱۱	هریک از آرایه های «تلمیح ، مجاز و اسلوب معادله» در کدام بیت، دیده می شود؟ ۱) از دست و زبان گه برآید کز عهده شکرش به درآید ۲) عشق بر یک فرش بنشانده گدا و شاه را سیل، یکسان می کند پست و بلند راه را ۳) آتش ابراهیم را نبود زبان هر که نمرودی است، گو می ترس از آن		
۰/۲۵			
۱۲	آرایه مشترک در دو مصراع زیر چیست؟ الف) با شیر سپهر بسته پیمان ب) پنهان مکن آتش درون را		
۰/۵			
۱۳	با توجه به نوشته زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «زمزمه لطیف و ملایم شما گمان مرا تأیید کرد. کجا می توانست مخفیگاه من باشد، در زمانی که ماه داشت سربلند از پشت ابره‌های تیره بیرون می آمد؟» الف) کدام واژه دارای آرایه «تشخیص» است؟ ب) در کدام قسمت، آرایه «حس آمیزی» دیده می شود؟		
۰/۵			
۱۴	هریک از بیت‌های زیر، دارای کدام زمینه حماسه است؟ الف) «سیاوش سیه را به تندی بتاخت نشد تنگ‌دل، جنگ آتش بساخت» ب) «بدان گاه سوگند پرمایه شاه چنین بود آیین و این بود راه»		
۰/۵			
۱۵	نام پدیدآورنده هر یک از آثار زیر را بنویسید. الف) تمهیدات ب) در حیاط کوچک پاییز در زندان		
۰/۵			
ادامه سؤالات در صفحه سوم			

تعداد صفحه: ۵	رشته : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	نام و نام خانوادگی :	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۲۶
دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد سال ۱۳۹۹		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

قلمرو فکری (۵/۶ نمره)

معنی هر یک از موارد زیر را به نثر روان بنویسید.

۱۶	در عشق کسی قدم نهد کیش جان نیست	۰/۵																								
۱۷	امپراتوری‌های بزرگ هم مانند آدم‌های ثروتمند، معمولاً از سوء هاضمه می‌میرند.	۰/۵																								
۱۸	بگرای چو اژدهای گرزه	۰/۵																								
۱۹	آن جا در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟	۰/۷۵																								
۲۰	گفت: «از بهر غرامت جامه ات بیرون کنم» گفت: «پوسیده است، جز نقشی زپود و تار نیست»	۰/۷۵																								
۲۱	چون فرود آیی به وادی طلب پیشت آید هر زمانی صد تعب	۰/۵																								
به سؤالات درک مطلب پاسخ دهید.																										
۲۲	با توجه به سروده «شعر نیست ؛ / این عیار مهر و کین مرد و نامرد است / بی عیار و شعر محض خوب و خالی نیست» الف) مقصود از «شعر محض خوب و خالی» چیست؟ ب) منظور شاعر از قسمت مشخص شده، چیست؟	۰/۵																								
۲۳	در نوشته «پردۀ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفۀ روزی به خطای منکر نبرد»، سعدی بر دو صفت الهی تأکید کرده است؛ آن دو را بنویسید.	۰/۵																								
۲۴	مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید. «سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق نی، حریف هر که از یاری برید / پرده هایش پرده های ما درید»	۰/۵																								
۲۵	هریک از بیت های ردیف «اول»، با کدام یک از مفاهیم ردیف «دوم»، متناسب است؟ آن ها را به هم ربط دهید. (درستون «دوم»، یک مفهوم اضافی است.)	۱																								
<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th colspan="2">ردیف اول</th> <th colspan="2">ردیف دوم</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف</td> <td>سیاوش بدو گفت انده مدار / کزین سان بود گردش روزگار</td> <td>۱</td> <td>بیان نابه سامانی های جامعه</td> </tr> <tr> <td>ب</td> <td>گفت: مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست</td> <td>۲</td> <td>ابراز خشم بر دشمن</td> </tr> <tr> <td>ج</td> <td>شیر مردی باید این ره را شگرف / زان که ره دور است و دریا ژرف ژرف</td> <td>۳</td> <td>بیگانه ستیزی</td> </tr> <tr> <td>د</td> <td>خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است</td> <td>۴</td> <td>تقدیرگرایی</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>۵</td> <td>بیان دشواری های راه عشق</td> </tr> </tbody> </table>			ردیف اول		ردیف دوم		الف	سیاوش بدو گفت انده مدار / کزین سان بود گردش روزگار	۱	بیان نابه سامانی های جامعه	ب	گفت: مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست	۲	ابراز خشم بر دشمن	ج	شیر مردی باید این ره را شگرف / زان که ره دور است و دریا ژرف ژرف	۳	بیگانه ستیزی	د	خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است	۴	تقدیرگرایی			۵	بیان دشواری های راه عشق
ردیف اول		ردیف دوم																								
الف	سیاوش بدو گفت انده مدار / کزین سان بود گردش روزگار	۱	بیان نابه سامانی های جامعه																							
ب	گفت: مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی / گفت جرم راه رفتن نیست ره هموار نیست	۲	ابراز خشم بر دشمن																							
ج	شیر مردی باید این ره را شگرف / زان که ره دور است و دریا ژرف ژرف	۳	بیگانه ستیزی																							
د	خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد / زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است	۴	تقدیرگرایی																							
		۵	بیان دشواری های راه عشق																							
۲۶	هریک از بیت های زیر، با کدام یک از وادی های عرفانی داخل کمانک، تناسب دارد؟ الف) هشت جنت نیز اینجا مرده ای است / هفت دوزخ همچو یخ افسرده ای است (استغنا/ طلب) ب) صد هزاران سایه جاوید، تو / گم شده بینی زیک خورشید، تو (توحید/ فنا)	۰/۵																								
ادامه سؤالات در صفحه چهارم																										

تعداد صفحه: ۵	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۲۶	نام و نام خانوادگی :	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد سال ۱۳۹۹		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

(ب) بخش انتخابی

دانش آموز عزیز، برای کسب (۴ نمره)، از سوال ۲۷ تا ۴۲، فقط ۸ سوال را به دلخواه انتخاب کنید و پاسخ دهید.

قلمرو زبانی (۳ نمره)

۰/۵	۲۷	نقش دستوری ضمائر مشخص شده را در هر مصراع بنویسید. الف) گفت آگه نیستی کز سر درافتاد کلاه ب) که دوزخ میرا زین سخن گشت خوار
۰/۵	۲۸	در نوشته «رم، پایتخت ایتالیا، شهری است قدیمی با دیوارهای قطور و باروهای دودخورده»، الف) کدام واژه، نقش تبعی «معطوف» دارد؟ ب) گروه اسمی مشخص شده، دارای کدام نقش دستوری است؟
۰/۵	۲۹	با توجه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «آیا چیزی در مخیله آدمی می‌گنجد که قلم بتواند آن را بنگارد / اما جان صادق من آن را برای تو ترسیم نکرده باشد؟!» الف) در این سروده، یک پیوند «هم پایه ساز» بیابید و بنویسید. ب) زمان کدام فعل، «مضارع اخباری» است؟
۰/۵	۳۰	فعل «ساخت» را در دو جمله، با معنای متفاوت به کار ببرید.
۰/۵	۳۱	کاربرد نشانه «ان»، در واژه «خواهان»، با کاربرد این نشانه در کدام گزینه، یکسان است؟ الف) خاوران ب) سپاهان ج) گریزان د) پایان
۰/۵	۳۲	در عبارت «در این اثنا، صدای زنگ تلفن از سرسرای امارت بلند شد»: الف) املاي کدام واژه نادرست است؟ ب) معنای واژه «سرسرا» را بنویسید.

قلمرو ادبی (۲ نمره)

۰/۵	۳۳	جمله‌های زیر را با واژه مناسب کامل کنید. الف) کتاب قصه‌های دوشنبه، نوشته است. ب) نویسنده داستان ، محمد علی جمال زاده است.
۰/۵	۳۴	در سروده «عشق من، / خنده تو / در تاریک ترین لحظه‌ها می‌شکفت / بخند؛ زیرا خنده تو / برای دستان من، / شمشیری است آخته»: الف) کاربرد «استعاره» را در قسمت مشخص شده توضیح دهید. ب) شاعر در بند پایانی از چه آرایه ادبی بهره برده است؟
۰/۵	۳۵	باتوجه به هریک از اشعار داده شده، کدام یک از آرایه‌های ادبی داخل کمانک، نادرست است؟ الف) گرچه بیرون تیره بود و سرد همچون ترس / قهوه خانه گرم و روشن بود همچون شرم (حسن تعلیل، تضاد، جناس) ب) چو از کوه آتش به هامون گذشت / خروشیدن آمد ز شهر و زدشت (مجاز، تلمیح، تشبیه)
۰/۵	۳۶	در بیت زیر، باتوجه به واژه «باد»، آرایه جناس تام (همسان) را بررسی کنید. آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد نیست باد

ادامه سؤالات در صفحه پنجم

تعداد صفحه: ۵	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته : ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس : فارسی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۹/۰۳/۲۶	نام و نام خانوادگی :	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه سراسر کشور در نوبت خرداد سال ۱۳۹۹		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
------	-------------------------	------

قلمرو فکری (۳ نمره)

۳۷	هریک از مفاهیم زیر، با کدام بیت متناسب است؟ (یک بیت اضافی است) الف) «ناپایداری قدرت» ب) «اشتیاق پایان ناپذیر عاشق» ۱) می تواند حلقه بر در زد حریم حُسن را ۲) هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد ۳) کاووس کیانی که کی اش نام نهادند در رگ جان هر که را چون زلف، پیچ و تاب هست هر که بی روزی است، روزش دیر شد کی بود؟ کجا بود؟ کی اش نام نهادند؟	۰/۵
۳۸	در بیت زیر، معنای قسمت مشخص شده را بنویسید. «روی ها چون زین بیابان در کنند جمله سر از یک گریبان برکنند»	۰/۵
۳۹	شاعر در سروده زیر، توصیف چه چیزهایی را ناممکن می داند؟ «چه حرف تازه ای برای گفتن مانده است یا چه چیز تازه ای برای نوشتن / که بتواند عشق مرا یا سجایای ارزشمند تو را بازگو کند؟»	۰/۵
۴۰	در سروده «نان را از من بگیر، اگر می خواهی، / هوا را از من بگیر، اما / خنده ات را نه / گل سرخ را از من بگیر» منظور شاعر از «نان و هوا» و «گل سرخ»، به ترتیب، چیست؟	۰/۵
۴۱	با توجه به عبارت زیر به سؤالات پاسخ دهید. «حالا دیگر چانه اش هم گرم شده و در خوش زبانی و حرّافی و شوخی و بذله، نوک جمع را چیده و متکلم وحده و مجلس آرای بلامعارض شده است» الف) «چانه گرم شدن»، با کدام یک از واژه های «خوش زبانی، حرّافی، شوخی و بذله، مفهوم یکسانی دارد؟ ب) مقصود از «چیدن نوک جمع» چیست؟	۰/۵
۴۲	با توجه به سروده زیر، ویژگی «عشق جاودانی» چیست؟ «این گونه است که عشق جاودانی همواره معشوق را جوان می بیند / و نه توجهی به گرد و غبار جراحات پیری دارد»	۰/۵
۲۴	موفق باشید	جمع نمره